

Kwalifikacje katechetów i edukacja permanentna**Streszczenie**

Zmiany kulturowe, których, czy nam się to podoba czy nie, jesteśmy świadkami mają wpływ na nasze życie rodzinne, zawodowe i społeczne. Młody człowiek coraz trudniej potrafi rozsądnie podejmować decyzje, które będą wpływać na jego przyszłość. Coraz częściej widzimy niekonsekwencje podejmowanych decyzji i brak chęci do rozwijania siebie samego. Ten brak konsekwencji i umiejętności odczytywania znaków czasu dotyka naszego życia rodzinnego, ale również pada cieniem na nasze życie zawodowe. Wielu z nas uważa że tylko w niektórych zawodach trzeba się uczyć całe życie (lekarz, prawnik, policjant). A rozwój osobisty i zawodowy jest niezbędny w życiu każdego człowieka. To samo dotyczy katechetów świeckich i duchownych, rozwój to podnoszenie kwalifikacji i zapobieganie wypaleniu zawodowemu, to zdobywanie i otwieranie się na kolejne wartości w życiu i dzielenie się nimi z katechizowanymi. Podnoszenie kwalifikacji przez edukację permanentną rozwija katechetę w jego człowieczeństwie, otwiera nie tylko na Boga, ale na cały stworzony świat. Człowiek staje się bardziej człowiekiem, jak nauczał nas św. Jan Paweł II. Katecheta musi rozwijać się w swoim człowieczeństwie, bez tego nie otworzy drzwi do człowieczeństwa osoby katechizowanej

Słowa klucze: wartości, edukacja, kwalifikacje, wychowanie, samowychowanie, autorytet, człowiek.

Ks. dr Jerzy Andrzej Danecki – proboszcz parafii pw. Św. Stanisława BM w Siennicy, dr UKSW w Warszawie, pedagogika, mgr lic. AKW, teologia moralna, studia podyplomowe, Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie, kompetencje menedżerskie w zarządzaniu ludźmi, ORCID ID: 0000-0002-8098-4067

Paulina Skórnicka

**Nauczanie św. Jana Pawła II w formacji młodzieży w Fundacji
„Dzieło Nowego Tysiąclecia”**

***The Teaching of St. John Paul II in the youth formation
at the „Dzieło Nowego Tysiąclecia” Foundation***

Summary

The Church's concern for young people is a special dimension of its pastoral activity. It manifests itself in the readiness to listen to and accompany youth, as well as in undertaking various activities aimed at the Christian education of the young generation. One of such initiatives was the establishment of the „Dzieło Nowego Tysiąclecia” Foundation by the Polish Episcopal Conference. The „Dzieło Nowego Tysiąclecia” Foundation is an organization supporting talented young people from small towns and rural areas as well as from poor families. One of the fields of its activity is the integral formation of young people in the spirit of the teachings of John Paul II. Through various forms, the organization contributes to the promotion of the teaching of John Paul II among young people.

Key words: John Paul II, the „Dzieło Nowego Tysiąclecia” Foundation, Christian youth formation.

Młodzież każdej epoki poszukuje autorytetów, mistrzów, od których może czerpać inspiracje, uczyć się trudnej sztuki życia. Poszukuje wiarygodnych i autentycznych świadków, których warto naśladować¹. Doskonałym wzorem i przewodnikiem dla młodych ludzi jest św. Jan Paweł II. Papież Polak przez swoją troskę, gotowość wysłuchania, dialogu, spotkania stał się przyjacielem i wychowawcą młodych. Uczynił ich wyjątkowym adresatem swojego nauczania². W obecnych czasach, kiedy autorytet ojca świętego jest podważany, a młode pokolenie buduje swój własny obraz papieża, konieczne jest przekazywanie faktów z jego życia, ukazywanie jego codzienności, która była nieustannym wzrostem na drodze do świętości, krzewienie jego nauczania, które jest wciąż aktualne³.

W tej perspektywie na szczególną uwagę zasługuje działalność Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, która dokłada wszelkich starań, w przekazywaniu młodzieży duchowej spuścizny św. Jana Pawła II. Fundacja formuje młodych ludzi w duchu papieskiego nauczania, aby wypełniając je w życiu pielęgowali pamięć o duchowym i ponadczasowym dziedzictwie pozostawionym przez ojca świętego.

1. Powstanie Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” odpowiedzią na wezwanie św. Jana Pawła II

Przemiany związane z procesem transformacji zainicjowane po 1989 r., obejmujące swym zasięgiem wszystkie elementy systemu społecznego, z jednej strony niosły nadzieję na lepszą przyszłość obywateli, a z drugiej wiązały się z wieloma problemami⁴. Św. Jan Paweł II, w czasie pielgrzymki apostolskiej w 1999 r., niejednokrotnie wyrażał radość z rozwoju gospodarczego i umocnienia pozycji kraju wśród innych narodów⁵. Jednocześnie zwracał uwagę na bolesne skutki transformacji, które pomimo upływu czasu, wciąż były widoczne i odczuwalne. W tym kontekście wzywał do solidarności⁶. W Elkę św. Jan Paweł II apelował: „«Krzyk i wołanie biednych» domaga się od nas konkretnej i wielkodusznej odpowiedzi. Domaga się gotowości służenia bliźniemu. Jesteśmy wzywani przez Chrystusa. Wciąż jesteśmy wzywani. Każdy na inny sposób. Na różnych bowiem miejscach cierpi człowiek i woła o człowieka. Potrzebuje jego obecności, potrzebuje jego pomocy. Jakże ważna jest ta obecność ludzkiego serca i ludzkiej solidarności”⁷.

Ojciec święty w przemówieniu wygłoszonym w Bydgoszczy przypomniał słowa prymasa Stefana Wyszyńskiego: „Przyszła tutaj młodzież drugiego tysiąclecia i zapytała, czy jej wierzymy i ufamy. Odpowiadamy wam najdroższa młodzieży:

¹ Por. A. Rynio, „W was jest nadzieja”... O wychowaniu młodzieży w posłudze duszpasterskiej *Jana Pawła II*, „Ethos” 27(2014) nr 1, s. 155.

² Por. D. Kowalczyk, *Janie Pawle II to jest twoje dzieło*, [on-line], <https://ekai.pl/ks-dariusz-kowalczyk-janie-pawle-ii-to-jest-twoje-dzieło/> [dostęp: 15.04.2023].

³ Por. tamże.

⁴ Por. J. Kaliński, Cz. Noniewicz, *Historia gospodarcza Polski XIX i XX wieku*, red. A. Rutkowska, Białystok 2015, s. 247; por. M. G. Woźniak, *Wzrost gospodarczy w Polsce w latach 90. Czynniki, bariery, perspektywy*, Kraków 2002, s. 28-38.

⁵ Por. Jan Paweł II, *Przemówienie powitalne na lotnisku (Gdańsk, 5 czerwca 1999)*, w: *VII pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny „Bóg jest miłością” (J 4, 16)*, red. J. Górny, Olsztyn 1999, s. 18-19.

⁶ Por. tenże, *Przemówienie wygłoszone podczas Liturgii Słowa (Zamość, 12 czerwca 1999)*, w: tamże, s. 165-166.

⁷ Por. tenże, *Homilia wygłoszona podczas Mszy św. (Elk, 8 czerwca 1999)*, w: tamże, s. 82-83.

my wam wierzymy i ufamy, my was kochamy i błogosławimy na nowe tysiąclecie wiary"⁸. Papież widział, że młode pokolenie jest wrażliwe i otwarte na słowa Ewangelii. Obdarzał młodzież szczególnym zaufaniem. Dostrzegał konieczność wychowania młodych ludzi w duchu chrześcijańskim, dzięki któremu będą mogli sprostać pokładanej w nich nadziei i budować przyszłość Kościoła, Polski oraz świata na solidnym fundamencie i obiektywnych wartościach⁹.

Odnosząc się do wypowiedzi św. Jana Pawła II na pielgrzymim szlaku ks. Dariusz Kowalczyk podkreślił, że ojciec święty nie tylko był świadkiem przemian dokonujących się w Polsce zarówno na płaszczyźnie politycznej, społecznej, jak i gospodarczej, ale w znacznym stopniu jego nauczanie przyczyniło się do ich zainicjowania. Słowa papieża niosły nadzieję, a także stanowiły silne wezwanie do podejmowania konkretnych działań¹⁰. Jednym z nich było ustanowienie Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”¹¹.

2. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” jako „żywy pomnik” św. Jana Pawła II

Fundacja została powołana do istnienia przez Konferencję Episkopatu Polski w 2000 r.¹² Po pielgrzymce apostolskiej do Polski w 1999 r. w kasie Komisji Sponsoringowej pozostało siedemset tysięcy złotych. Zgromadzone fundusze można było przeznaczyć na budowę dwóch lub trzech pomników upamiętniających wizytę papieża w Ojczyźnie. W dekadzie lat dziewięćdziesiątych XX w. dało się zauważyć ożywienie w stawianiu pomników św. Janowi Pawłowi II. Zasadniczą przyczyną takiego zjawiska była chęć materialnego uczczenia osoby ojca świętego i duchowej spuścizny, którą pozostawił¹³. Monument stawał się symbolem wartości, do których papież wzywał i które głosił.

Analiza wydarzeń z pielgrzymiego szlaku oraz odczytanie papieskiego przesłania skłoniły Konferencję Episkopatu Polski, do stworzenia fundacji, której działalność miała na celu „wspieranie rozwoju kultury i nauki chrześcijańskiej oraz chrześcijańskich mediów w Polsce, podnoszenie szans edukacyjnych młodzieży z małych miast i wsi, upowszechnianie nauczania papieża Jana Pawła II”¹⁴. Ks. Dariusz Kowalczyk zwrócił uwagę na jeszcze inny cel przyświecający tej inicjatywie. Podkreślił, że „obok działania nakierowanego na pomoc finansową młodzieży, stawało się jasne, że trzeba wpływać także na kulturę, przestrzeń publiczną, medialną oraz poprzez stałą formację docierać bezpośrednio do młodego pokolenia budując w nim postawy ewangeliczne dające nadzieję na długofalowy, harmonijny i integralny rozwój”¹⁵.

⁸ Tenże, *Pozdrowienie po Mszy św. (Bydgoszcz, 7 czerwca 1999)*, w: tamże, s. 58.

⁹ Por. tenże, *Orędzie do Konferencji Episkopatu Polski (Warszawa, 11 czerwca 1999)*, w: tamże, s. 134-135.

¹⁰ Por. D. Kowalczyk, *Geneza i rozwój Fundacji Konferencji Episkopatu Polski „Dzieło Nowego Tysiąclecia”*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 228.

¹¹ Por. tamże, s. 235-236.

¹² Por. K. Nycz, *Słowo wstępne*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 212-213.

¹³ Por. K. S. Ożóg, *Rzeźba jest trudna. O najciekawszych pomnikach Jana Pawła II*, „Ethos” 17(2004) nr 3-4, s. 315-316.

¹⁴ *Statut Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”*, Częstochowa 1999, art. 6.

¹⁵ D. Kowalczyk, *Geneza i rozwój Fundacji Konferencji Episkopatu Polski „Dzieło Nowego Tysiąclecia”*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 235.

Stypendystów często określa się mianem duchowych wychowanków papieża Polaka, a także „żywym pomnikiem św. Jana Pawła II”¹⁶. Są oni zobowiązani do poznawania i pogłębiania nauczania ojca świętego. W tym aspekcie pomagają proponowane im przez Fundację działania podejmowane w ramach diecezji, wakacyjnych obozów formacyjno-integracyjnych, przygotowań do obchodów Dnia Papieskiego¹⁷.

3. Przekazywanie nauczania św. Jana Pawła II w ramach formacji stypendystów

Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, od początku swej działalności, oprócz udzielania wsparcia materialnego młodym, utalentowanym osobom, pochodzącym z niezamożnych rodzin, nieustannie zabiega o ich integralną formację¹⁸. Ks. Łukasz Nycz, zwracając uwagę na formacyjny aspekt działalności organizacji, przypomniał wezwanie papieża Polaka „Chrystus wciąż ma uczniów, wszyscy jesteśmy Jego uczniami – jeżeli słuchamy Jego słowa, jeżeli je rozważamy, jeżeli sięgamy w głąb naszego serca, jeżeli Mu to serce otwieramy, jeżeli razem z Nim kształtujemy w sobie cierpliwie, wytrwale nowego człowieka”¹⁹. Fundacja prowadzi stypendystów do myślenia o sobie, jak o uczniach Chrystusa, naśladowania Go i podążania za Nim²⁰.

Wyjątkowym przewodnikiem na drodze prowadzenia do poznania wiary, formacji do życia w Chrystusie, pogłębiania osobistej relacji z Bogiem jest dla każdego stypendysty św. Jan Paweł II²¹. Podopieczni Fundacji poznają i pogłębiają papieskie nauczanie. W jego świetle rozważają różne zagadnienia związane np. z wiarą, moralnością, życiem sakramentalnym, społecznym, oraz poszukują odpowiedzi na nurtujące ich pytania.

Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” proponuje młodym ludziom bogactwo treści, wśród których szczególne miejsce zajmują fragmenty papieskich homilii, przemówień, orędzi czy dokumentów²². Nauczanie św. Jana Pawła II dla młodego człowieka uczęszczającego do szkoły podstawowej lub średniej, a nawet będącego już na studiach, często może być trudne do zrozumienia. W związku z tym Fundacja dokłada wszelkich starań, aby przekazywać je w przystępny i zrozumiały sposób. W tym aspekcie konieczny jest właściwy dobór proponowanych tekstów i ukierunkowanie ich interpretacji.

¹⁶ Por. J. Bątkiewicz-Brożek, *Pomnik, który żyje. Wywiad z ks. Janem Drobem*, „Gość Niedzielny” 132(2015) nr 15, s. 34-35.

¹⁷ tamże.

¹⁸ Por. D. Kowalczyk, *Kochani Stypendyści!*, w: *Niecodziennik „Jestem, pamiętam, czuwam”*, red. Ł. Nycz i in., Warszawa 2021, s. 6-7.

¹⁹ Jan Paweł II, *Homilia do kleryków, nowicjuszy i służby liturgicznej* (Częstochowa, 6 czerwca 1979), w: *W pielgrzymce do ojczystej ziemi. Jan Paweł II w Polsce 2 czerwca - 10 czerwca 1979*, red. Z. Modzelewski i in., Paryż 1980, s. 124.

²⁰ Por. Ł. Nycz, *Wszechstronny rozwój, a więc przede wszystkim duchowy*, w: *Niecodziennik „Jestem, pamiętam, czuwam”*, s. 8-9.

²¹ Por. D. Kowalczyk, *Kochani Stypendyści!*, w: *Niecodziennik „Jestem, pamiętam, czuwam”*, s. 7.

²² Por. tamże, s. 6-7.

Szczególną propozycją pogłębiania duchowego dziedzictwa ojca świętego jest, wdrożony do formacji stypendystów uczniów od początku 2021 r., program „Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża”. Punkt wyjścia stanowią w nim egzystencjalne pytania i współczesne dylematy młodych ludzi, które stają się inspiracją do poszukiwania odpowiedzi w świetle nauczania ojca świętego²³. Na stronie internetowej, cyklicznie pojawiają się nowe odcinki programu. Pierwsze pytania zostały wybrane przez duszpasterzy pracujących w biurze Fundacji, w oparciu o ich doświadczenie pracy z młodzieżą. Do zadawania kolejnych zaproszono młodzież, poprzez umieszczony na stronie formularz.

Oprócz pytań zostają wskazane fragmenty nauczania św. Jana Pawła II, w których znajduje się odpowiedź na poruszane zagadnienia²⁴. Ponadto do każdego tematu zostaje wyodrębnionych kilka szczegółowych kwestii, służących właściwej analizie danego aspektu. Pomoc w lepszym zrozumieniu papieskiego nauczania stanowi komentarz, który jest często przedstawiony w formie krótkiego filmiku, świadectwa czy konferencji²⁵. W ramach programu, w świetle nauczania św. Jana Pawła II, można znaleźć odpowiedzi m.in. na następujące dylematy nurtujące młodego człowieka:

- Co nadaje sens życiu?
- Dlaczego Kościół zabrania seksu przed ślubem?
- Jaki jest stosunek Kościoła do homoseksualizmu, jak traktować takie osoby?
- Czy bycie przesadnym to grzech?
- Jak pogłębiać swoją wiarę?
- Jak odróżnić grzech powszedni od śmiertelnego?
- Jakie jest miejsce kobiety w Kościele?
- Czy katolik może mieć tatuaż?
- Jaki jest sens cierpienia?
- Skąd mam wiedzieć, co jest dobre, a co złe?
- Jak odkryć swoje powołanie?
- Jak kochać nieprzyjaciół?
- Jak poradzić sobie ze śmiercią bliskiej osoby?
- Po co nam Kościół?
- Co w sytuacji, gdy nie zgadzam się z tym, co mówi Kościół?
- Jak poradzić sobie w życiu z porażką?
- Co daje człowiekowi szczęście?
- Jak wytrwać w czystości?
- Jak zbudować szczęśliwą rodzinę?
- Jak kogoś nawrócić?
- Czy Kościół może obejść się bez pieniędzy?
- Czy każdy może się zmienić?
- Dlaczego Komunia Święta jest tak ważna?
- Co dzieje się, gdy człowiek przestaje wierzyć?
- Czy ludzie nieochrzczeni będą zbawieni?

²³ Por. Ł. Nycz, *Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża*, [on-line], [https://dzielo.pl/qa-ze-sw-janem-pawlem-ii-młodzi-pytają papieża/](https://dzielo.pl/qa-ze-sw-janem-pawlem-ii-mlodzi-pytaja-papieza/) [dostęp: 15.04.2023].

²⁴ Por. „Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża”, *Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża*, [on-line], <https://sites.google.com/view/qa-ze-w-janem-pawlem-ii/strona-g%C5%82%C3%B3wna?authuser=0> [dostęp: 15.04.2023].

²⁵ Por. Ł. Nycz, *Q&A ze św. Janem Pawłem II*, [on-line], [https://dzielo.pl/qa-ze-sw-janem-pawlem-ii-młodzi-pytają papieża/](https://dzielo.pl/qa-ze-sw-janem-pawlem-ii-młodzi-pytaja-papieza/) [dostęp: 15.04.2023].

- Po co w Kościele celibat?
- Po co Bóg stworzył człowieka?
- Jak wybaczyć?
- Dlaczego młodzi odchodzą z Kościoła?
- Jak pokonać lęk przed śmiercią?
- Jak będzie w niebie?²⁶

Pogłębianie myśli papieża Polaka oraz propagowanie jego nauczania stało się jednym z celów jednolitego programu formacyjnego dla wspólnot akademickich Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Dla stypendystów rozpoczynających studia i życie w dużym mieście, wspólnota fundacyjna nierzadko stanowi jedyną grupę, w której możliwa staje się chrześcijańska formacja w wymiarze integralnym²⁷. Zakres tematów podejmowanych w programie został wypracowany na podstawie badań ankietowych wśród szefów i starostów poszczególnych wspólnot. Zostali oni zapytani zarówno o tematy podejmowane w ramach spotkań formacyjnych, jak i o kwestie warte uwagi na takich spotkaniach. W ten sposób opracowano szereg zagadnień, wpisujących się w charakterystyczny rys działalności Fundacji, a także budzących zainteresowanie młodzieży, stanowiących swoiste echo ich słów i głęboko egzystencjalnych pytań²⁸.

Program składa się z czterech cyklicznie prowadzonych etapów. Dzięki temu każdy stypendysta ma możliwość rozważania proponowanych treści przynajmniej raz w czasie trwania studiów. Propozycja formacji koncentruje się z jednej strony na osobistych rozważaniach, a z drugiej na comiesięcznym spotkaniu wspólnoty. Materiały zaproponowane stypendystom ułożone są według ściśle określonego wzoru: wyodrębniony temat, słowa św. Jana Pawła II, pytania do refleksji²⁹. Stypendyści studenci są zaproszeni do uważnego przeczytania fragmentów papieskiego nauczania, uświadomienia sobie prawd, które w nim wybrzmiewają oraz odczytania ich w kontekście własnego życia. Treści przekazywane podopiecznym Fundacji w ramach spotkań poszczególnych wspólnot akademickich są pogłębiane np. w konferencjach czy homiliach wygłaszanych w czasie rekolekcji i dni skupienia, stanowiących integralny element permanentnej formacji studentów³⁰.

Ważnym wydarzeniem dla każdego stypendysty jest udział w wakacyjnym obozie formacyjno-integracyjnym. Ta forma przede wszystkim daje możliwość wspólnego spotkania, budowania relacji z Bogiem oraz z drugim człowiekiem. Jest również propozycją poznawania życia i nauczania św. Jana Pawła II³¹. Do książek obozowych, które otrzymują wszyscy uczestnicy, dołączane są wypo-

²⁶ Por. Ł. Nycz, Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża, [on-line], <https://dzieło.pl/qa-ze-sw-janem-pawlem-ii-mlodzi-pytaja-papieza/> [dostęp: 15.04.2023].

²⁷ Por. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Program formacyjny studentów „Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Wprowadzenie*, w: *Archiwum Fundacji*, teczka 4, *Formacja studentów*.

²⁸ Por. Ł. Nycz, *Program permanentnej formacji stypendystów – studentów Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” inspiracją dla katechezy akademickiej*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 300-302.

²⁹ Por. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Program formacyjny studentów Fundacji*, cz. 1, *Pytania młodego człowieka*, w: *Archiwum Fundacji*, teczka 4.

³⁰ Por. Ł. Nycz, *Program permanentnej formacji stypendystów*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 307-309.

³¹ Por. P. Skórnicka, *Formacja chrześcijańska młodzieży podczas obozów wakacyjnych Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”*, w: *Edukacja religijna wobec przemian kulturowych*, red. P. Mąkosa, Lublin 2019, s. 215.

wiedzi ojca świętego związane z miejscem, w którym odbywa się obóz lub jego hasłem przewodnim. Na szczególną uwagę w tej kwestii zasługuje „Kwadrans ze św. Janem Pawłem II”. Stypendyści każdego dnia zostają zaproszeni do rozważania tekstów papieskich, które dotyczą istotnego aspektu ludzkiego życia. Pomoc w lekturze stanowią szczegółowe pytania³². Kolejnym etapem jest dzielenie się własnymi przemyśleniami, odczuciami na spotkaniu małej grupy z wychowawcą, podczas wspólnego pogłębiania danego zagadnienia. Zwięzła forma nie jest nużąca i cieszy się dużym uznaniem wśród młodzieży³³.

Z Fundacją „Dzieło Nowego Tysiąclecia” związany jest Dzień Papieski. Jest to jeden dzień w roku, wypadający w niedzielę poprzedzającą 16 października, w szczególny sposób poświęcony pamięci o życiu i nauczaniu św. Jana Pawła II³⁴. Kard. Józef Glemp znaczenie tej inicjatywy wyraził w słowach: „chcemy w ten sposób upamiętnić na całe stulecia dzieło i myśl wielkiego Polaka”³⁵. Na formacyjny aspekt tego wydarzenia zwrócił uwagę także kard. Stanisław Dziwisz. Podkreślił, że jego uroczyste obchody wskazują na troskę o chrześcijańskie wychowanie młodzieży, o które nieustannie zabiegał św. Jan Paweł II, patrząc na młodych ludzi w perspektywie nadziei³⁶.

Dzień Papieski każdego roku posiada swoje charakterystyczne hasło, w którym wybrzmiewa konkretny aspekt papieskiego nauczania. Jest on pogłębiany we wszystkich towarzyszących temu wydarzeniu rozważaniach, akcjach, podejmowanych inicjatywach, odbywających się w czterech wymiarach: intelektualnym, duchowym, artystycznym i charytatywnym³⁷.

Według stypendystów formacja w duchu nauczania św. Jana Pawła II proponowana im przez Fundację wywiera realny wpływ na proces zdobywania wiedzy o prawdach wiary. W większości złożone przez stypendystów deklaracje, posiadają odzwierciedlenie w ich obiektywnej znajomości treści wiary. Warto również zwrócić uwagę, że stypendyści opowiedzieli się za znacznym wpływem formacji fundacyjnej również na pogłębianie osobowej relacji z Bogiem. Ponadto stwierdzili, że proponowana im formacja wpłynęła pozytywnie między innymi na częstotliwość modlitwy, częstotliwość uczestnictwa we Mszy świętej, przystępowania do spowiedzi i Komunii Świętej, a także lektury Pisma Świętego. Ponadto dostrzegli wpływ formacji na własną opinię w kwestiach moralnych.

Znaczenie poszczególnych form działalności Fundacji dla formacji młodzieży najlepiej oddają korelacje wyodrębnione w toku badań ankietowych stypendystów. Na szczególną uwagę zasługują istotne statystycznie zależności pomiędzy formacją permanentną w ramach diecezji, a pogłębianiem prawd wiary, częstotliwością praktyk religijnych, przekazywaniem treści dotyczących moralności

³² Zob. *Kwadrans ze św. Janem Pawłem II*, w: *Codziennik „Toruń miasto aniołów”*. Obóz stypendystów Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” (Toruń, 18-30 lipca 2019), red. B. Kisicka, Warszawa 2019, s. 87-109.

³³ Por. *Wywiad z Ewą Mężyk*, w: *Archiwum własne*.

³⁴ Por. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Informacja o pracach Fundacji*, w: *Archiwum Fundacji*, teczka 1, *Sprawozdania*.

³⁵ J. Glemp, *Dzień Papieski*, w: *Raport 2000-2010*, red. M. Ziółkowski i in., Warszawa 2011, s. 7.

³⁶ Por. S. Dziwisz, *Jan Paweł II mierzył wysoko, nie zadowalał się przeciętnością*, [on-line], <https://ekai.pl/kard-dziwisz-jan-pawel-ii-mierzyl-wysoko-nie-zadowalal-sie-przecietnoscia/> [dostęp: 16.04.2023].

³⁷ Por. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Dzień Papieski. Idea*, [on-line], <https://dzieło.pl/dzien-papieski/idea/> [dostęp: 16.04.2023].

i życia wspólnotowego. Pozytywnie zaskakujące jest duże znaczenie Dnia Papieskiego dla formacji stypendystów. Zaangażowanie podopiecznych Fundacji w poszczególne wymiary tego wydarzenia wywiera pozytywny wpływ na ich deklaracje dotyczące znajomości prawd wiary, częstotliwości praktyk religijnych, opinii w kwestiach moralnych czy wspólnotowych oraz poznawania życia i nauczania św. Jana Pawła II. Jedynie w przypadku zmiennej, jaką jest Dzień Papieski, pojawiła się średnia siła korelacji, podczas gdy w przypadku pozostałych form była ona słaba³⁸.

Utworzenie przez Konferencję Episkopatu Polski Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, upamiętniającej osobę i duchowe dziedzictwo papieża Polaka, było wyrazem wdzięczności za jego niezłomną posługę duchową wobec Kościoła i narodu³⁹. Fundacja, poprzez formację stypendystów zabiega o ich integralny rozwój w duchu nauczania ojca świętego. Dokłada wszelkich starań, aby młodzi ludzie poznawali jego osobę, pogłębiali nauczanie, odczytywali je w perspektywie własnego życia, współczesnych dylematów i głęboko egzystencjalnych pytań oraz przekazywali je innym, tworząc „żywy pomnik” św. Jana Pawła II.

Bibliografia

- Bątkiewicz-Brożek J., *Pomnik, który żyje. Wywiad z ks. Janem Drobem*, „Gość Niedzielny” 132(2015) nr 15, s. 34-35.
- Bujak A., *Totus Tuus*, red. J. Sosnowska, Kraków 2020.
- Dziwisz S., *Jan Paweł II mierzył wysoko, nie zadowalał się przeciętnością*, [on-line], <https://ekai.pl/kard-dziwisz-jan-pawel-ii-mierzyl-wysoko-nie-zadowalal-sie-przecietnoscia/> [dostęp: 16.04.2023].
- Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Dzień Papieski. Idea*, [on-line], <https://dzieło.pl/dzien-papieski/idea/> [dostęp: 16.04.2023].
- Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Informacja o pracach Fundacji*, w: *Archiwum Fundacji*, teczka 1, *Sprawozdania*.
- Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Program formacyjny studentów „Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Wprowadzenie*, w: *Archiwum Fundacji*, teczka 4, *Formacja studentów*.
- Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, *Program formacyjny studentów Fundacji*, cz. 1, *Pytania młodego człowieka*, w: *Archiwum Fundacji*, teczka 4, *Formacja studentów*.
- Glemp J., *Dzień Papieski*, w: *Raport 2000-2010*, red. M. Ziółkowski i in., Warszawa 2011, s. 7.
- Jan Paweł II, *Homilia do kleryków, nowicjuszy i służby liturgicznej* (Częstochowa, 6 czerwca 1979), w: *W pielgrzymce do ojczystej ziemi. Jan Paweł II w Polsce 2 czerwca - 10 czerwca 1979*, red. Z. Modzelewski i in., Paryż 1980, s. 123-125.
- Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona podczas Mszy św. (Ełk, 8 czerwca 1999)*, w: *VII pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny „Bóg jest miłością” (J 4,16)*, red. J. Górny, Olsztyn 1999, s. 79-84.

³⁸ Zob. P. Skórnicka, *Formacja chrześcijańska młodzieży w Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Studium katechetyczne w świetle badań stypendystów. Rozprawa doktorska napisana na seminarium z katechetyki psychologiczno-pedagogicznej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Pawła Mąkosy*, Lublin 2022, s. 218-400.

³⁹ A. Bujak, *Totus Tuus*, red. J. Sosnowska, Kraków 2020, s. 33.

- Jan Paweł II, *Orędzie do Konferencji Episkopatu Polski* (Warszawa, 11 czerwca 1999), w: *VII pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny „Bóg jest miłością”* (J 4,16), red. J. Górny, Olsztyn 1999, s. 130-136.
- Jan Paweł II, *Pozdrowienie po Mszy św.* (Bydgoszcz, 7 czerwca 1999), w: *VII pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny „Bóg jest miłością”* (J 4,16), red. J. Górny, Olsztyn 1999, s. 58-59.
- Jan Paweł II, *Przemówienie powitalne na lotnisku* (Gdańsk, 5 czerwca 1999), w: *VII pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny „Bóg jest miłością”* (J 4,16), red. J. Górny, Olsztyn 1999, s. 17-19.
- Jan Paweł II, *Przemówienie wygłoszone podczas Liturgii Słowa* (Zamość, 12 czerwca 1999), w: *VII pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny „Bóg jest miłością”* (J 4,16), red. J. Górny, Olsztyn 1999, s. 165-166.
- Kaliński J., Noniewicz Cz., *Historia gospodarcza Polski XIX i XX wieku*, red. A. Rutkowska, Białystok 2015.
- Kowalczyk D., *Geneza i rozwój Fundacji Konferencji Episkopatu Polski „Dzieło Nowego Tysiąclecia”*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 228-246.
- Kowalczyk D., *Janie Pawle II to jest twoje dzieło*, [on-line], <https://ekai.pl/ks-dariusz-kowalczyk-janie-pawle-ii-to-jest-twoje-dzieło/> [dostęp: 15.04.2023].
- Kowalczyk D., *Kochani Stypendyści!*, w: *Niecodziennik „Jestem, pamiętam, czuwam”*, red. Ł. Nycz i in., Warszawa 2021, s. 6-7.
- Kwadrans ze św. Janem Pawłem II, w: *Codziennik „Toruń miasto aniołów”. Obóz stypendystów Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”* (Toruń, 18-30 lipca 2019), red. B. Kisicka, Warszawa 2019, s. 87-109.
- Nycz K., *Słowo wstępne*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 212-213.
- Nycz Ł., *Program permanentnej formacji stypendystów – studentów Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” inspiracją dla katechezy akademickiej*, „Ateneum Kapłańskie” 173(2019) z. 2, s. 300-309.
- Nycz Ł., *Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża*, [on-line], <https://dzieło.pl/qa-ze-sw-janem-pawlem-ii-młodzi-pytają-papieża/> [dostęp: 15.04.2023].
- Nycz Ł., *Wszechstronny rozwój, a więc przede wszystkim duchowy*, w: *Niecodziennik „Jestem, pamiętam, czuwam”*, red. Ł. Nycz i in., Warszawa 2021, s. 8-11.
- Ożóg K. S., *Rzeźba jest trudna. O najciekawszych pomnikach Jana Pawła II*, „Ethos” 17(2004) nr 3-4, s. 299-316.
- Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża”, Q&A ze św. Janem Pawłem II – młodzi pytają papieża, [on-line], <https://sites.google.com/view/qa-ze-w-janem-pawem-ii/strona-g%C5%82%C3%B3wna?authuser=0> [dostęp: 15.04.2023].
- Rynio A., *„W was jest nadzieja”... O wychowaniu młodzieży w postudze duszpasterskiej Jana Pawła II*, „Ethos” 27(2014) nr 1, s. 155-174.
- Skórnicka P., *Formacja chrześcijańska młodzieży podczas obozów wakacyjnych Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”*, w: *Edukacja religijna wobec przemian kulturowych*, red. P. Mąkosa, Lublin 2019, s. 211-225.
- Skórnicka P., *Formacja chrześcijańska młodzieży w Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Studium katechetyczne w świetle badań stypendystów. Rozprawa doktorska napisana na seminarium z katechetyki psychologiczno-pedagogicznej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Pawła Mąkosa*, Lublin 2022.
- Statut Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”*, Częstochowa 1999.
- Woźniak M. G., *Wzrost gospodarczy w Polsce w latach 90. Czynniki, bariery, perspektywy*, Kraków 2002.
- Wywiad z Ewą Mężyk*, w: *Archiwum własne*.

Nauczanie św. Jana Pawła II w formacji młodzieży w Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”

Streszczenie

Troska Kościoła o młodzież jest szczególnym wymiarem jego duszpasterskiej działalności. Przejawia się w gotowości wysłuchania, towarzyszenia, w podejmowaniu różnych działań, mających na celu chrześcijańskie wychowanie młodego pokolenia. Jedną z takich inicjatyw było powołanie przez Konferencję Episkopatu Polski Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” jest to organizacja wspierająca utalentowanych młodych ludzi pochodzących z małych miejscowości lub terenów wiejskich oraz z niezamożnych rodzin. Jednym z obszarów jej działań jest integralna formacja młodzieży w duchu nauczania świętego Jana Pawła II. Organizacja poprzez różne formy przyczynia się do propagowania nauczania papieża Polaka wśród młodzieży.

Słowa klucze: Jan Paweł II, Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, chrześcijańska formacja młodzieży.

Dr Paulina Skórnicka – absolwentka Instytutu Teologicznego KUL, sekcja Teologii Pastoralnej i Katechetyki; katecheta w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Radomiu. Współpracuje z Fundacją „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. ORCID 0000-0003-2305-3431

